

Täysistunto

Tiistai 2.10.2018 klo 14.05—22.06

12. Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaisesta ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmästä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 155/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Tähän on lähetekeskusteluun varattu 30 minuuttia. Mikäli puhujalistaa ei ehditä tässä ajassa käydä loppuun, asiakohdan käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan tämän päivän istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi. Jos keskustelu asiasta puolestaan päättyy ennen sille varatun määräjän päättymistä, siirrytään päiväjärjestyksen seuraavaan, 13. asiaan.

Keskustelua. — Ministeri Berner, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

20.00 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unionin sisämarkkinat rakentuvat ihmisten ja tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle. Suomalaiset perheet voivat lähteä kesälomalle automatkalle Eurooppaan, ja muut EU-kansalaiset voivat suunnata tänne. Samoin suomalaiset voivat ostaa ajoneuvonsa toisesta jäsenvaltiosta ja tuoda sen tänne. Nämä vapaudet lisäävät eurooppalaisten hyvinvointia. On kuitenkin tärkeää, että liikkuvuutta tukevat viranomaismuodollisuudet ovat sujuvia ja että mahdolliset väärinkäytökset huomioidaan.

Tämän toteuttamisessa on keskeistä, että tieto liikkuu viranomaisten välillä. Tämän takia hallitus esittää, että Suomi liittyy eurooppalaiseen ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmästä tehtyyn sopimukseen. Sopimus koskee osapuolten rekisteröinnistä vastaavien keskusviranomaisten tiedonvaihtoa ajoneuvoista ja ajo-oikeuksista. Tietojenvaihtojärjestelmän tavoitteena on varmistaa sopimusvaltioiden rekisterien ajantasaisuus ja luotettavuus, edistää ajo-oikeuksiin ja ajoneuvoihin liittyvän rikollisuuden torjuntaa ja tutkimista sekä tehostaa sopimusvaltioiden hallintoa tarjoamalla tarvittavia tietoja nopeasti ja tehokkaasti. Suomi käyttää jo osittain tietojenvaihtojärjestelmää EU-sääntelyn velvoittamana. Sopimukseen liittyminen mahdollistaa kuitenkin entistä paremman tietojenvaihdon sekä mahdollisuuden vaikuttaa järjestelmän jatkokehitykseen.

Arvoisa rouva puhemies! EUCARIS-sopimus ja Suomessa sovellettava lainsäädäntö eivät mahdollista vapaata selailuoikeutta, vaan tiedot saa toimittaa vain sopimuksen mukaisesti kohdennetun pyynnön perusteella. Tietosuojan ja tietoturvan toteutuminen on varmistettu sopimuksessa kattavasti. Jos kansallinen sääntely on näiltä osin tiukempaa kuin sopimuksessa, noudatetaan tietojen käsittelyssä kansallista sääntelyä. Rekisteriviranomaiset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

saavat välittää järjestelmän puitteissa tietoja ainoastaan sopimuksessa mainittuihin käyttö-tarkoituksiin. Sopimuksen mukaan tiedot luovuttavan viranomaisen tulee huomioida annettavien tietojen oikeellisuus sekä se, ovatko tiedot tarpeellisia tai yhteismitallisia suhteessa siihen, mitä tarkoitusta varten ne luovutetaan. Rekisteriviranomaisten on myös ryhdyttävä tarvittaviin teknisiin ja organisatorisiin toimiin tietoturvan takaamiseksi sopimuksen soveltamisalalla. Toimiin on ryhdyttävä erityisesti muun muassa sen estämiseksi, ettei tietoja pääse kyselymään tai välittämään luvatta.

Arvoisa rouva puhemies! Lausuntokierroksella liittyminen sai lausunnon antajilta laajan tuen, joten toivon, että liittymisen sujuvaa käsittelyä voidaan edistää myös eduskunnassa. — Kiitos.

Puhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistalle.

20.03 Kari Kulmala sin: Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä saatettaisiin voimaan eurooppalaisesta ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmästä tehty sopimus. Suomi käyttää jo joitakin EUCARIS-järjestelmän palveluita Euroopan unionin lainsäädännön nojalla. Kuitenkin jos valtio haluaa käyttää kaikkia järjestelmän palveluita, on sen liitettävä sopimukseen.

Esityksen tavoitteena on, että Suomi pystyy jatkossa tehostamaan tietojenvaihtoa ajokortti- ja ajoneuvoasioissa eurooppalaisten viranomaisten kanssa. Tällä tavoin voidaan vähentää hallinnollista taakkaa sekä ennaltaehkäistä ja selvittää epäselvyyksiä. Suomi käyttää jo nyt joitakin EUCARIS-palveluita unionin oikeuden nojalla. Jotta Suomi voisi käyttää kaikkia palveluita, ehdotetaan Suomen liittymistä EUCARIS-sopimukseen. EUCARIS-palveluiden käyttäjinä eivät ole siis kansalaiset tai yritykset vaan viranomaiset. Mielestäni Suomen tulee ehdottomasti kuulua tähän sopimukseen.

Arvoisa puhemies! Suomeen tuodaan käytettyjä autoja muista valtioista. Sopimuksen mukanaan tuoman mileage-palvelun avulla on mahdollista selvittää käytettynä maahan-tuotujen ajoneuvojen matkamittarihistoria tuontivaltiosta. Tällä hetkellä rajat ylittävä tiedonvaihto matkamittarilukemista ei ole vielä yleistä, joten väärennöksestä kiinni jääminen ajoneuvon maahantuonnin yhteydessä on ollut hyvin harvinaista. Uskon, että kiinnijäämis-riski väärennöksestä paranee tämän sopimuksen hyväksynnän myötä.

20.05 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ensiksikin iso kiitos ministeri Bernerille tästä asian esittelystä ja kiitos, että tämä on tullut hallituksen esityksenä nyt käsitte-lyyn. Hallituksen esityksellähän saatetaan siis voimaan eurooppalaisesta ajoneuvo- ja ajo-korttijärjestelmästä tehty sopimus, ja sopimus koskee osapuolten rekisteröinnistä vastaavi-en keskusviranomaisten tiedonvaihtoa ajoneuvoista ja ajo-oikeuksista.

Tavoitteena on edistää ajo-oikeuksiin ja ajoneuvoihin liittyvän rikollisuuden torjuntaa ja tutkimista sekä tehostaa sopimusvaltioiden hallintoa tarjoamalla tietoa nopeasti ja tehok-kaasti. Sopimus antaa myös ajokortteja myöntäville viranomaisille nykyistä tehokkaam-mat mahdollisuudet verrata ajokorttitietoja muiden maiden rekistereihin. Tiedot ulkomai-sista ajo-oikeusrekistereistä voisivat siis tulevaisuudessa olla helpommin saatavilla myös ajo-oikeuksien valvontaan tien päällä. Tämä myöskin edesauttaa sitä, että pystytään jo ra-jalla helpommin valvomaan, että maahan ei tuoda tai maasta viedä esimerkiksi väärin hal-tuun otettuja autoja eli varastettuja autoja. Tätä pystytään myöskin valvomaan rajalla hel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

pommin. Omasta mielestäni on myös erittäin tärkeää se, että sopimus turvaa myös tulevaisuudessa kansalaisten tietosuojan ja tietoturvaan liittyvät oikeudet.

20.07 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Itse myös haluan kiittää ministeriä tästä esityksestä. Tämä hallituksen esitys tuli tänne saliin ja menee sitten aikanaan valiokuntaan. Suomi kuuluu tosiaan jo joiltakin osin tähän EUCARIS-järjestelmään, niin kuin edustaja Kulmala tuossa ansiokkaasti totesi. Jos halutaan kaikki ne palvelut, mitä sieltä on mahdollisuus saada, on tietysti tärkeää liittyä siihen järjestelmään jäseneksi. Silloin pystytään tosiaan selvittämään käytettyjen autojen liikkuvuutta Euroopassa. Tänä päivänä ja ilmeisesti tulevaisuudessakin autoja aika merkittäviä määriä Suomeen tulee. Silloin saadaan todennettua, minkä tyyppisiä autoja ne ovat ja ovatko ne tiedot, mitä niistä autoista asiakkailla on, varmasti oikeat tiedot. Vapaa liikkuminen kaiken kaikkiaan tietenkin tarkoittaa sitä, että tieto liikkuu, mutta erityisesti tässä ajokorttiasiaissa on hyvä, että tiedot, mitä niissä ajokorteissa on, liikkuvat yli rajojen Euroopan maiden kesken. Se helpottaa viranomaisten toimintaa ja ihmisten liikkuvuuden todentamista ja myös ajo-oikeuden määrittelyä: onko ajo-oikeus voimassa vai onko kyseessä ilman ajo-oikeutta ajo. Näissä asioissa tämä ajokortin tietojen liikkuvuus on tärkeä asia.

20.08 Katja Taimela sd: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin täällä salissa on jo todettu, tällä hallituksen esityksellä saatetaan voimaan eurooppalaisesta ajoneuvo- ja ajokorttietojärjestelmästä tehty sopimus. Tämä sopimus koskee osapuolten rekisteröinnistä vastaavien keskusviranomaisten tiedonvaihtoa ajoneuvoista ja ajo-oikeuksista. Tällä esityksellä toteutetaan hallitusohjelman Digitalisoidaan julkiset palvelut -kärkihanketta, eli tämä on siellä tietysti vahvasti takana.

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Esityksellä tosiaan vahvistetaan EUCARIS-sopimus viranomaisten tietojen vaihdosta koskien ajokortti- ja ajoneuvotietoja. On hyvä huomioida se, mikä on täällä salissa jo tullut todettua, että Suomi käyttää jo joitakin näitä EUCARIS-palveluita unionioikeuden nojalla, ja jotta Suomi voi jatkossa käyttää kaikkia näitä palveluita, ehdotetaan Suomen liittymistä nyt EUCARIS-sopimukseen.

Mitä EU tekee? EU velvoittaa tietojenvaihtoa jäsenmaiden kesken, ja EUCARIS tarjoaa Suomelle sopivan puitteen toimia viranomaisten kesken jatkossa. Reaaliaikaisen tiedon ilmeisen hyödyn lisäksi pääsy nopeasti muiden maiden rekistereihin helpottaa muun muassa ajoneuvojen kaupassa esiintyvien huijausten sekä harmaan talouden selvittelyä. Paitsi että täällä salissa tänään edustajakollegoilta on tullut pelkästään myönteistä palautetta tätä hallituksen esitystä kohtaan, niin myös lausuntokierroksella tätä sopimusta vahvasti kannatettiin. Haluan myös itse tuoda julki sen, että kannatan kaikkea viranomaisten yhteistyön tehostamista, jolla valvontaa pystytään parantamaan, ja tämä esitys on sellainen.

20.10 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä EUCARIS-järjestelmään liittyminen on osa hallitusohjelman Digitalisoidaan julkiset palvelut -kärkihanketta ja edistää siis digitalisaatiota ja palveluiden sujuvoittamista. EUCARIS-sopimuksessa Suomelle erityisen hyödyllisiä palveluita ovat muun muassa laajat ajoneuvo-, omistaja- ja haltijatiedot, jotka jatkossa saataisiin siis reaaliaikaisina. Parannusta nykyiseen olisi se, että tiedot saadaan kaikista sopimusmaista ja myös poliisilla on kyselyjen tekoon oikeus. Tämä uusi menettely sujuvoittaa ja nopeuttaa viranomaisten toimintaa, ja reaaliaikaisuus takaa sen, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 93/2018 vp

valvottavat tiedot ovat ajan tasalla toisin kuin tänä päivänä. Esitys on hyvä ja tervetullut. Kannatan sen hyväksymistä.

20.11 **Mikko Alatalo kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tällä esityksellä saatetaisiin voimaan eurooppalaisesta ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmästä tehty sopimus, EUCARIS-sopimus. Tämähän nimenomaan varmistaa rekisterin ajantasaisuutta ja luotettavuutta ja edistää ajo-oikeuksiin ja ajoneuvoihin liittyvää rikollisuuden torjuntaa. Aika paljon on epävirallista tietoa siitä, että noita mittareita, ajoneuvomittareita, kilometrimittareita, muutetaan, niitä vääristellään. Nythän Saksassa tehtiin päätös, että ei kielletä diesel-autojen tuloa kaupunkeihin, mutta katalysaattoreiden asentamista edistetään. Kyllä niitä autoja edelleen sieltä Saksasta ja vähän muistakin maista meillekin tuodaan. Todella on tärkeää tietää myös se, onko auto varastettu ja mikä sen historia on. Tässä on hyvin tärkeitä asioista kysymys. Me olemme aika riippuvaisia autojen tuonnista, ja siinä mielessä tähän EUCARISiin liittyminen on tärkeää.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.